

Brüssel, 10. juuli 2023
(OR. en)

11688/23

CONUN 180	DEVGEN 152
ONU 48	SUSTDEV 111
COHOM 175	ENV 884
CFSP/PESC 1120	CLIMA 362
COPS 405	COHAFA 87
CSDP/PSDC 582	MIGR 259
CONOP 64	SAN 469
COTER 149	CYBER 195
COAFR 284	

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	Nõukogu järelused, milles käsitletakse ELi prioriteete Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis ÜRO Peaassamblee 78. istungjärgul (september 2023 – september 2024)

Delegatsioonidele edastatakse lisas 20. juulil 2023 toimunud nõukogu 3965. istungil heaks kiidetud nõukogu järelused, milles käsitletakse ELi prioriteete Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis ÜRO Peaassamblee 78. istungjärgul (september 2023 – september 2024).

EELNÕU: nõukogu järeldused, milles käsitletakse ELi prioriteete Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis ÜRO Peaassamblee 78. istungjärgul (september 2023 – september 2024)¹

1. Mitmepoolsus on üks ELi aluspõhimõtteid. See on kõige tõhusam vahend ülemaailmsete suhete juhtimiseks viisil, mis toob kasu kõigile inimestele. Maailma ees seisvaid probleeme ei saa lahendada ükski riik üksi; need tuleb lahendada ühiselt. Seepärast jätkavad EL ja selle liikmesriigid ÜRO põhikirjal rajaneva reeglitel põhineva rahvusvahelise korra säilitamist ning püüdemist hästi toimiva ja reformitud mitmepoolse süsteemi poole, mille keskmes on tõhus ja kestlikult rahastatav ÜRO.
2. Me seisame praegu silmitsi paljude kriisidega: Venemaa ebaseaduslik agressioonisõda Ukraina vastu – ilmne ÜRO põhikirja rikkumine, mis kujutab endast teravat probleemi ülemaailmse rahu ja julgeoleku seisukohast – ning selle ülemaailmsed tagajärjed, olukord Sahelis ja teistes Aafrika osades, kliimahädaolukord, kasvav toiduga kindlustamatus, demokraatia ja inimõiguste süstemaatiline ründamine ja õõnestamine, terrorism ja vägivaldne äärmuslus, küberohud ning tagasimineku kestliku arengu eesmärkide saavutamisel, mis põhjustab üha suuremat ülemaailmset ebavõrdsust. EL jätkab tööd sellise maailma nimel, kus kõigi rahvaste ja inimeste huvid on nõuetekohaselt esindatud, ning suurendab jõupingutusi, et vähendada usaldamatust ülemaailmsete institutsioonide vastu, näidates, et mitmepoolsus toob kasu kõigile.

¹ Käesolevas dokumendis läbivalt kasutatud mõiste „EL“ puhul ei eristata ELi, ELi ja selle liikmesriikide või üksnes liikmesriikide pädevust.

3. COVID-19 pandeemia peatas järsult ülemaailmsed arengualased edusammud, pidurdades kestliku arengu tegevuskava 2030 elluviimist ja kestliku arengu eesmärkide täitmist. Pandeemia kestvad tagajärjed ning Venemaa jätkuvast Ukraina-vastasest agressioonist tingitud poliitilised ja majanduslikud häired ja kasvav inflatsioon pärsivad kestliku arengu eesmärkide täitmise juurde naasmiseks tehtavaid jõupingutusi. See avaldab ebaproportsionaalselt suurt mõju haavatavatele riikidele ja elanikkonnarühmadele. Tunnistades, et kestliku arengu eesmärkide täielik saavutamine on ohus, intensiivistab EL oma jõupingutusi kestliku arengu tegevuskava 2030 täielikuks ja õigeaegseks elluviimiseks. Me kõik peame sellega seoses võtma kollektiivse vastutuse ja jätkama aktiivselt ülemaailmsete partnerluste loomist, et saavutada meie ühised eesmärgid.
4. Kestliku arengu eesmärgid on lahutamatult seotud rahu ja julgeoleku ning inimõigustega. Ilma rahuta ei saavutata ka muid eesmärke, alates inimõigustest ja soolisest võrdsuslikkusest kuni kliimamuutustega tegelemise, vee ja toiduga kindlustatuse ja energiajulgeolekuni välja. EL kaitseb ja edendab ka edaspidi vankumatult inimõigusi, olgu need siis kodaniku-, kultuurilised, majanduslikud, poliitilised või sotsiaalsed õigused, ning põhivabadusi. 75 aastat tagasi vastu võetud inimõiguste ülddeklaratsiooni vaimus kinnitab EL taas oma kindlat pühendumust inimõiguste austamisele, kaitsmisele ja järgimisele ning nende universaalsuse ja jagamatuse eest võitlemisele ning jätkab koostööd partneritega, et tegeleda inimõigusi ähvardavate uute ohtudega. Kooskõlas oma rahvusvaheliste kohustustega tõukab EL tagant ja suurendab jõuliselt rahvusvahelisi jõupingutusi, et tagada sooline võrdsuslikkus, edendada kõigi naiste ja tütarlaste võimalust kasutada täielikult kõiki inimõigusi ning suurendada naiste ja tütarlaste mõjuvõimu. ELi jõupingutuste keskmes on jätkuvalt seksuaalse ja soolise vägivalla kõigi vormide ennetamine ja kaotamine.
5. Eeltoodut arvesse võttes juhindub ELi tegevus Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis ka järgmisel aastal järgmistest üldistest prioriteetidest:
- I. kestliku arengu eesmärkide täitmise kiirendamine;
 - II. ülemaailmse juhtimise tugevdamine kooskõlas aruandega „Meie ühine tegevuskava“;
 - III. partnerluste loomine.

I. Kestliku arengu eesmärkide täitmise kiirendamine

6. Kestliku arengu eesmärgid on praegustele ja tulevastele põlvkondadele antud lubadus, mille me peame täitma. 2023. aasta septembris toimuv kestliku arengu eesmärkide tippkohtumine annab ainulaadse võimaluse avaldada tunnustust saavutuste eest ja mis veelgi olulisem, pöörata tagasimineku kestliku arengu eesmärkide täitmisel edasiminekuks kestliku arengu tegevuskava 2030 eesmärkide saavutamisel. Et kiirendada edusamme kestliku arengu eesmärkide saavutamisel, peame tekitama tugeva poliitilise pühendumuse, tõhustama rahaliste vahendite kaasamist kõigist allikatest, tegema tihedamat koostööd ja tegutsema kiiremini. Kestliku arengu eesmärkide tippkohtumine on oluline võimalus õigele kursile naasmiseks ja seda tuleb kasutada. Nimetatud tippkohtumisel tuleks kindlaks määrata viisid, kuidas kiirendada kestliku arengu eesmärkide täitmist tihedas koostoimes aruandega „Meie ühine tegevuskava“ 2024. aasta septembris toimuva tulevikuteemalise tippkohtumise eel ja pärast seda.
7. Arvestades toiduga kindlustamatuse murettekitavat taset maailmas, on EL astunud otsustavaid samme, võttes vastu Euroopa tiimi tervikliku reaktsiooni, mis hõlmab humanitaar- ja pikemaajalisi meetmeid, ning toetab jätkuvalt mitmepoolset koostööd ülemaailmse toidukriisi käsitlemiseks. Kestliku arengu eesmärkide tippkohtumisel tuleks arvesse võtta ÜRO toidusüsteemide tippkohtumise kokkuvõtva ürituse tulemusi, mis on vastupidavate, kestlike ja täisväärtuslike ülemaailmsete toidusüsteemide ülesehitamise seisukohast keske tähtsusega.
8. ELi Global Gateway annab väga olulise panuse kestliku arengu eesmärkide ülemaailmse saavutamise kiirendamisse. Strateegiaga „Global Gateway“ püüavad EL ja selle liikmesriigid edendada arukaid, puhtaid ja turvalisi ühendusi digi-, energia- ja transpordisektoris ning tugevdada tervishoiu-, haridus- ja teadussüsteeme kogu maailmas. EL edendab vastupidavaid ja rahaliselt kestlikke ühendatusega seotud investeeringuid ning kaasavaid ja usaldusväärseid partnerlusi, mis võimaldavad meie partneritel arendada oma ühiskonda ja majandust viisil, mis toob kohalikele kogukondadele püsivat kasu. EL jääb aktiivselt osalema kestliku linnaarenduse toetamises kogu maailmas, jätkates uue linnade tegevuskava väljatöötamist.

9. Kestliku arengu eesmärkide rakendamise esimene ELi tasandi vabatahtlik läbivaatamine koos ELi liikmesriikide riiklike ülevaadetega näitab meie kindlat otsustavust anda uus hoog kestliku arengu tegevuskavale 2030 kui meie ühisele ülemaailmse tasandi kavale.
10. Vajalikud üleminekud nõuavad aktiivset ressursside kaasamist, nagu on tunnistatud kestliku arengu eesmärkide stiimulite kavas, mille esitas ÜRO peasekretär. Selle eesmärgi saavutamiseks peaks meie prioriteet olema arengu rahastamine ning seega peame tervitatavaks ÜRO peasekretäri jõupingutusi arengu pikaajalise rahastamise suurendamiseks ja ressursikasutuse läbipaistvuse parandamiseks. EL toetab rahvusvahelise finantsstruktuuri reformi, mis tooks kasu kõige haavatavamatele, kaitstes samal ajal ülemaailmseid avalikke hüvesid.
11. Mitmepoolsete arengupankade missiooni ja mudelit tuleb edasi arendada, et käsitleda praeguseid ülemaailmseid probleeme, toetades samal ajal kõige vaesemaid ja haavatavaid elanikkonnarühmi, eelkõige vähim arenenud riikides, merepiirita arenguriikides ja väikestes arenevates saareriikides, tagamaks et kedagi ei jäeta kõrvale. EL osaleb pühendunult käimasolevates aruteludes, mis käsitlevad mitmepoolsete arengupankade reformimist muu hulgas nende kapitalikasutuse tõhususe suurendamise ja arenguriikide eelarvepoliitilise manööverdamisruumi laiendamise kaudu. EL püüab tagada, et mitmepoolsed arengupangad aitavad kaasa kestliku arengu eesmärkide saavutamisele. See hõlmab mitmepoolsete arengupankade tavapärasest ülesannet kaotada äärmine vaesus ja suurendada ühist heaolu ning tegeleda tõhusalt digiülemineku ja selliste ülemaailmsete probleemidega nagu kliimamuutused, keskkonnaseisundi halvenemine ja elurikkuse vähenemine, ebavõrdsus, pandeemiad ja ebakindlus, et säilitada ülemaailmsed avalikud hüved. Rahvusvahelise Valuutafondi (IMF) osas on EL jätkuvalt pühendunud sellele, et vabatahtlikkuse alusel mobiliseerida ja eraldada vaesuse vähendamise ja majanduskasvu usaldusfondile ning vastupanuvõime ja kestlikkuse usaldusfondile eriarveldusühikud, ning kutsub ka teisi üles järgima ja täitma õigeaegselt nimetatud kahele fondile antud lubadusi. EL tunnustab 100 miljardit eriarveldusühikut käsitleva eesmärgi saavutamist uue ülemaailmse rahastamispakti teemalisel tippkohtumisel.

12. Meie ühine vastutus on tagada, et ÜRO arengusüsteem toimiks tõhusalt kestliku arengu tegevuskava 2030 peamise võimaldina. Selleks on vaja ühiselt leida ÜRO kohalike koordinaatorite süsteemi jaoks prognoositav ja kestlik pikaajaline rahastamislahendus. Ümberpaigutatud, integreeritud ja kestlikult rahastatav ÜRO arengusüsteem, milles kasutatakse täielikult ära taaskäivitatud kohalike koordinaatorite süsteemi, võib anda reaalseid tulemusi kohapeal ja lisada hoogu kestliku arengu eesmärkide täitmisele. Jääme ootama ELi ja ÜRO partnerluse tugevdamist riikide tasandil, kus Euroopa tiimi lähenemisviis ja ELi strateegia „Global Gateway“ annavad võimaluse suurendada strateegilist koostööt ÜRO süsteemi ja partnerriikidega ning humanitaar-, arengu- ja rahuloome valdkonna osalejate vahel, et toetada ÜRO tugevdatud ühtset tegutsemist (*delivering as one*).
13. Otsustavad kliimameetmed on pakiline ülemaailmne vajadus ja mitmepoolse süsteemi reageerimisvõime proovikivi. EL on kindlalt otsustanud püsida ülemaailmsete kliimameetmete esirinnas, tehes mitmepoolse süsteemi raames partneritega koostööd, et edendada kogu ÜRO süsteemi hõlmavat kliimaalast lähenemisviisi ja luua koostöid muude asjakohaste rahvusvaheliste protsessidega. EL kutsub üles täielikult rakendama Pariisi kokkulepet, rõhutades koostööt kestliku arengu tegevuskavaga 2030 ja Addis Abeba tegevuskavaga. EL toetab jätkuvalt kindlalt tegevust, mille eesmärk on meie planeedi kolme suure kriisi, s.t kliimamuutuste, elurikkuse vähenemise ja saaste omavaheliste seostega tegelemine, samuti ookeanidel põhinevate kliimameetmete tugevdamine ning kliimaalase ebakindluse rolli käsitlemine humanitaar-, arengu- ja rahuvaldkonna vahelist seost silmas pidades. EL on kindlalt otsustanud edendada inimõigustel põhinevat ja sooteadlikku lähenemist kliimameetmetele, edendades ülemaailmsel üleminekul kliimanetraalsusele sotsiaalset õiglust, võrdsust ja kaasatust. Võimalus hoida temperatuuri tõus alla 1,5 °C on meil kiiresti käest libisemas. Ülemaailmne kokkuvõte COP28-l annab võimalused kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise meetmete tõhustamiseks. Kliimamuutustega kohanemisega samaaegselt peame võtma kiiresti täiendavaid meetmeid selle tagamiseks, et ülemaailmne kasvuhoonegaaside heide saavutaks haripunkti hiljemalt 2025. aastaks, sealhulgas kaotades järk-järgult fossiilkütuste sellise kasutamise, millel puhul puudub kasvuhoonegaase oluliselt vähendav tehnoloogia. Teadus, tehnoloogia ja innovatsioon etendavad siinkohal olulist roll ning nõuavad tihedat rahvusvahelist koostööd.

14. Maailma keskmise temperatuuri tõus avaldab tõsist mõju paljudele riikidele ja kogukondadele, eelkõige vähim arenenud riikidele ja väikestele arenevatele saareriikidele. Seetõttu on ülioluline jätkata ühiseid jõupingutusi kliimamuutustega kohanemiseks, sealhulgas integreerides kliimamuutustega kohanemise riiklikesse arengukavadesse. Samal ajal peame oma tegevust mitmepoolselt tugevdama. Lõuna-Aafrika, Vietnami, Indoneesia ja Senegaliga välja töötatud energiasüsteemi õiglase ümberkujundamise partnerluse mudel on veel üks edusamm CO₂ heite vähendamisel, taastuvate energiaallikate kasutuselevõtu kiirendamisel ja söe kasutamise järkjärgulisel vähendamisel. Nendest kogemustest õppides peaksime koondama oma ressursid, tegema koostööd ülemaailmsete taastuvenergia ja energiatõhususe valdkonna meetmete esikohale seadmiseks ning saavutama COP28-l Dubais konkreetseid tulemusi, rõhutades nii kliimameetmete pakilisust kui ka nendega kaasnevaid võimalusi. Septembris toimuv kliimaeesmärkide tippkohtumine on veel üks oluline võimalus edendada meie ühiseid kohustusi enne COP28 toimumist ja anda selgeid poliitilisi signaale ülemaailmse kokkuvõtte tulemusi käsitlevate ootuste kohta.
15. EL toetas taotlust Rahvusvahelise Kohtu nõuandva arvamuse saamiseks riikide kliimamuutustealaste kohustuste kohta. EL on jätkuvalt pühendunud riikide individuaalse ja ühise tegevuse edendamisele, et ennetada kliimamuutuste ohtu ja sellele reageerida ning näidata üles solidaarsust nendega, kes on kliimamuutuste mõju suhtes eriti haavatavad.
16. Kestlik, kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimeline ja tõhus veevarude, sealhulgas piiriveekogude majandamine, on otsustava tähtsusega kogu kestliku arengu tegevuskava 2030 eesmärkide saavutamiseks, nagu kinnitati 2023. aasta märtsis toimunud ÜRO veekonverentsil. Ülemaailmsel tasandil on prioriteet edendada kogu ÜRO süsteemi hõlmavat veealast lähenemisviisi, et tagada parem sektorite vaheline koostöö ja jätkuv dialoog veega seotud küsimustes. EL toetab veeküsimustega tegeleva ÜRO erisaadiku ametikoha loomist. Erisaadikul peaks olema keskne roll ülemaailmse tasandi juhtimise tugevdamisel ning veemeetmete tegevuskava rakendamisel.

17. Elurikkuse vähenemise peatamiseks ja tagasipööramiseks on äärmiselt oluline võtta kiireloomulisi meetmeid; see on hädavajalik elutähtsate ökosüsteemiteenuste kaitsmiseks, samuti kliimamuutuste leevendamiseks ja nendega kohanemiseks ning katastroofiohu vähendamiseks. EL tervitab üleilmset elurikkuse raamistikku, millega kehtestatakse tegevuskava looduse kestlikuks kaitsmiseks, taastamiseks ja kasutamiseks, ning teeb koostööd kõige haavatavamate ja suurima elurikkusega riikidega, et tagada selle kiire rakendamine. EL peab tervitatavaks ka hiljuti Ülemaailmse Keskkonnanfondi juurde loodud üleilmse elurikkuse raamistiku fondi, mille eesmärk on toetada riikide suutlikkust kaitsta ja taastada loodust ning tagada selle kestlik kasutamine. EL tervitab asjaolu, et ÜRO mereõiguse konventsiooni (UNCLOS) alusel võeti vastu kokkulepe, mis käsitleb väljaspool riiklikku jurisdiktsiooni olevate alade mere elurikkuse kaitset ja kestlikku kasutamist. EL ja selle liikmesriigid on pühendunud selle teedrajava kokkuleppe kiirele ratifitseerimisele ja rakendamisele ning kutsuvad kõiki riike üles tegema sama. EL on jätkuvalt pühendunud rahvusvahelise ookeanide majandamise tugevdamisele ja jätkab selle edendamist, sealhulgas asjakohastel mitmepoolsetel foorumitel ja eelkõige ÜRO 2025. aasta ookeanikonverentsil. Üleilmne elurikkuse raamistik ja väljaspool riiklikku jurisdiktsiooni olevate alade elurikkust käsitlev kokkulepe, samuti läbirääkimised seoses plastilepingu sõlmimisele suunatud ülemaailmse tegevusega on valdkonnad, kus ÜRO liikmed on läinud mitmepoolsuse teed, sest neil on ühine huvi tõendada, et mitmepoolsus annab tulemusi isegi rasketel aegadel.

18. Tulevaste terviseohtude prognoosimisel peame õppima hiljuti saadud õppetundidest ning katkestama pandeemiate ja tervisealaste hädaolukordadega seotud paanika ja ükskõiksuse vaheldumise tsükli, edendades sidusamat, integreeritud, tegevuspõhist ning piisavalt ja kestlikult rahastatud ülemaailmset tervishoiutegevust, pidades ühtlasi silmas kestliku arengu eesmärkide paremat täitmist. Siinkohal jääme ootama kolme poliitilise deklaratsiooni vastuvõtmist kõrgetasemelistel kohtumistel, mis käsitlevad pandeemiate ennetamist, nendeks valmisolekut ja neile reageerimist, üldist tervisekindlustust ning tuberkuloosi ning mis toimuvad 2023. aasta septembris kõrgetasemelisel nädalal. Need kohtumised on keskse tähtsusega, et edendada kõrgetasemelist poliitilist juhtimist, mitut valdkonda hõlmavat, kogu valitsemissektorit hõlmavat ja kogu ühiskonda hõlmavat lähenemisviisi ning kestlikku rahastamist, et toetada tugevdatud riiklikke tervishoiusüsteeme ja tugevat ülemaailmset terviseohutuse struktuuri, mille keskmes on Maailma Terviseorganisatsioon. Tulemused peaksid tugevdama terviseühtsuse põhimõtet, edendama võrdset juurdepääsu meditsiinilistele vastumeetmetele ja andma tugeva poliitilise toetuse läbirääkimisteks tulevase pandeemiaid käsitleva kokkuleppe üle. EL jätkab püüdlusi töötada välja ambitsioonikas ja õiguslikult siduv instrument, mis käsitleb pandeemiate ennetamist, nendeks valmisolekut ja neile reageerimist, ning tõhustatud rahvusvahelised tervise-eeskirjad, mis peaks mõlemad võetama vastu 2024. aastal toimuval maailma terviseassambleel.

II. Ülemaailmse juhtimise tugevdamine kooskõlas aruandega „Meie ühine tegevuskava“

19. Praegune mitmepoolne süsteem vajab kohandamist, et tulla toime praeguste ja tulevaste ülemaailmsete väljakutsetega, mis hõlmavad muu hulgas kestliku arengu eesmärkide rakendamise kiirendamist ning rahu edendamist ja konfliktide ennetamist. Seepärast toetab EL kindlalt ÜRO peasekretäri poolt aruandes „Meie ühine tegevuskava“ välja pakutud ülemaailmse juhtimise reforme, mille eesmärk on elavdada mitmepoolset süsteemi ning muuta see kaasavamaks, võrgustatumaks ja tõhusamaks. Peasekretäri ambitsioonide toetamine on meie ühine kohustus. EL soovib kindlalt nende reformiharude elluviimisel juhtrollis olla. See hõlmab jätkuvat toetust ÜRO Peaassamblee elavdamisele, et muuta ÜRO tõhusamaks, läbipaistvamaks ja vastutustundlikumaks.

20. EL on täielikult pühendunud juhtrolli täitmisele, et saavutada 2024. aastal toimuval tulevikuteemalisel tippkohtumisel ambitsioonikas ja tegudele suunatud tulevikupakt, ning jätkab konstruktiivset osalemist seoses väljapakutud eesmärkidega. See on ainulaadne võimalus ÜRO ajakohastamiseks ja tulevikukindlaks muutmiseks. EL toonitab vajadust lõimida inimõiguste mõõde täielikult kogu pakti. EL väljendab heameelt tõhusa mitmepoolsuse kõrgetasemelise nõuandekogu aruande üle, mis sisaldab ambitsioonikaid ja julgeid ettepanekuid tõhusama ja kaasavama ülemaailmse juhtimise saavutamiseks. Sellega seoses püüab EL tagada ka suurema sidususe ÜRO töö ning G7 ja G20 tegevuskavade vahel. Meie pühendumust õiglasematele, tõhusamatele ja vastutustundlikumatele ülemaailmsetele süsteemidele kinnitab see, et EL toetab ka Aafrika Liidu osalemist G20s.
21. Tuleviku pakti osana peab uus rahu käsitlev tegevuskava sisaldama kõigi riikide uut töotust austada ÜRO põhikirja põhimõtteid, säilitada rahvusvaheline rahu ja julgeolek ning hoiduda jõu kasutamisest ja sellega ähvardamisest. Uus rahu käsitlev tegevuskava annab võimaluse kujundada uusi lahendusi vanadele ja uutele ohtudele, sealhulgas tugevdades ennetust, kohandades ÜRO rahuvalvet uuele keskkonnale ning tugevdades rahuloome struktuuri, sealhulgas tagades rahuloome tarbeks piisava, prognoositava ja püsiva rahastamise ning viies ellu nii naiste, rahu ja julgeoleku tegevuskava kõik mõõtmed kui ka noorte, rahu ja julgeoleku tegevuskava. See peaks aitama kaasa relvastuskontrolli, desarmeerimise ja relvade leviku tõkestamise ülemaailmse struktuuri säilitamisele, rakendamisele ja edasisele tugevdamisele ning mitmepoolsete ekspordikontrollirežiimide säilitamisele, rakendamisele ja edasisele tugevdamisele. Uus rahu tegevuskava peaks tugevdama mitmepoolset koostööd terrorismi ja vägivaldse äärmusluse, hübriidrünnakute ning küberriskide ennetamiseks ja nende vastu võitlemiseks täielikus kooskõlas rahvusvahelise õigusega, sealhulgas inimõigusi käsitleva õigusega. Samuti peaks see tugevdama ülemaailmset juhtimist avakosmose rahumeelseks, turvaliseks ja kestlikuks kasutamiseks ning selle eesmärkide hulka peaks kuuluma koostoime tugevdamine erinevate juhtimisalgatuste vahel, et kindlustada kosmosejulgeolekut. Tugevad partnerlused ÜRO, rahvusvaheliste finantsasutuste ning muude rahvusvaheliste ja piirkondlike organisatsioonide vahel on üliolulised võrgustatud, kaasava ja tõhusa ülemaailmse süsteemi jaoks, et tulla toime praeguste strateegiliste ohtudega rahule ja julgeolekule.

22. EL kordab oma pühendumust Aafrika Liidu (AL) juhitavate rahutagamisoperatsioonide piisavale, prognoositavale ja kestlikule rahastamisele ning toetab selliste operatsioonide tarbeks ÜRO hinnatavate panuste kasutamist, mille ÜRO Julgeolekunõukogu on heaks kiitnud ÜRO peasekretäri aruande järelduste alusel ning kooskõlas asjakohaste kokkulepitud standardite ja mehhanismidega, sealhulgas ALi inimõiguste järgimise raamistiku rakendamine.
23. EL toetab ÜRO Julgeolekunõukogu põhjalikku reformimist, et muuta see tõhusamaks, kaasavamaks, läbipaistvamaks, demokraatlikumaks ja vastutustundlikumaks ning kajastada paremini tänapäeva tegelikku olukorda, tugevdades alaesindatud piirkondade, eelkõige Aafrika häält. Samuti peab EL tervitavaks ÜRO Julgeolekunõukogu läbipaistvuse ja vastutustundlikkuse suurendamiseks tehtavaid jõupingutusi. Sellega seoses väljendab EL heameelt veto kasutamist käsitleva ÜRO Peaassamblee resolutsiooni üle, mis on pöördelise tähtsusega, ning toetab ÜRO Peaassamblee ja ÜRO Julgeolekunõukogu suhete edasist tugevdamist, sealhulgas rahvusvahelise rahu ja julgeoleku säilitamisega seotud küsimustes, kooskõlas ÜRO põhikirjaga. EL toetab täielikult Prantsusmaa ja Mehhiko algatust vetoõiguse piiramiseks jõhkrate massikuritegude puhul ning käitumisjuhendit, milles käsitletakse ÜRO Julgeolekunõukogu meetmeid genotsiidi ning inimsusvastaste ja sõjakuritegude vastu. On oluline kasutada rahukindlustamiskomisjoni ja ÜRO Julgeolekunõukogu vahelisi sidemeid süstemaatilisemalt, et toetada rahupüüdlusi kõigil kontinentidel.
24. EL jätkab rahvusvahelise humanitaarõiguse järgimise edendamist ning toetab takistamatut juurdepääsu abivajavatele isikutele ja põhimõttekindlat humanitaartegevust. EL jätkab tööd selle nimel, et alustada läbirääkimisi inimsusvastaste kuritegude ennetamise ja nende eest karistamise konventsiooni üle, tugevdamaks vastutust ja tagamaks selliste kuritegude eest vastutusele võtmise. EL jätkab Rooma statuudi universaalsuse edendamist ning kõigi rahvusvaheliste kohtute, eelkõige Rahvusvahelise Kriminaalkohtu, ning vastutuselevõtmise nimel tegutsevate rahvusvaheliste uurimismehhanismide toetamist ja koostööd nendega. EL on kindlalt pühendunud vastutuse ning suurema koordineerimise ja tulemusliku meetmete võtmise edendamisele selle nimel, et käsitleda kogu maailmas kõiki väidetavaid rahvusvahelisi kuritegusid, sealhulgas väidetavaid Ukrainas toime pandud rahvusvahelisi kuritegusid, sealhulgas agressioonikuritegusid.

25. Ülemaailmne digikokkulepe, mis on üks tuleviku tippkohtumise kavandatavatest tulemustest, peaks olema lähtepunktiks inimkesksetele ja inimõigustel põhinevatele ühistele ülemaailmsetele põhimõtetele digituleviku jaoks. See peaks olema ambitsioonikas ja väljendama selget visiooni, millega nähakse ette kindlalt inimõiguste austamisel põhinev raamistik asjaomase tegevuse jaoks kogu ÜRO süsteemis. Ära tuleks kasutada digitehnoloogia pakutavaid võimalusi, sealhulgas potentsiaali kiirendada ja edendada kestliku arengu eesmärkide saavutamist. Meie ootus on, et ülemaailmne digikokkulepe toetab avatud, stabiilset, vaba ja kaasavat juurdepääsu ülemaailmsele, koostalitlusvõimelisele, usaldusväärsele, turvalisele ja kestlikule internetile ning edendab selle paljusid sidusrühmi hõlmavat mudelit. Tehisintellektist on saanud strateegilise tähtsusega valdkond ning selle puhul tuleks juhinduda inimkesksest ja innovatsiooni soodustavast lähenemisviisist, mis põhineb inimõigustel, demokraatial ja õigusriigi põhimõttel. EL aitab ülemaailmsele digikokkuleppele kaasa, tehes partneritega koostööd ning moodustades liite inimõiguste ja ühenduvuse valdkonnas.
26. ÜRO tehnoloogiasaadikul on ainulaadne võimalus parandada ÜRO sidusust ja koordineeritust digiküsimustes, toetades ja edendades samal ajal paljusid sidusrühmi hõlmavat interneti haldamise mudelit, mis on avatud, kaasav ja detsentraliseeritud. EL jätkab jõupingutusi ülemaailmse, avatud, stabiilse, vaba, turvalise ja rahumeelse küberruumi toetamiseks, ning rõhutab, et on pühendunud sellele, et toetada ÜRO normatiivraamistikku riikide vastutustundliku käitumise kohta küberruumis ning propageerida 2025. aastal tegevuskava koostamist küberruumis riikide vastutustundliku käitumise edendamiseks. Lisaks toetab EL ettevalmistusi digiplatvormidel teabe terviklust käsitleva tegevusjuhendi koostamiseks, et tagada nende paljude osaliste, kes tegutsevad infokeskkonnas, vastutus ning toetada suutlikkuse suurendamist edendamaks ühiskondades desinformatsiooni suhtes vastupidavust.

27. Hädaolukorra platvormi algatus on oluline viis, kuidas tagada paremini koordineeritud ja sidusam ülemaailmne reageerimine keerulistele ülemaailmsetele kriisidele, kusjuures selle algatuse puhul seatakse esikohale kõige enam mõjutatud ja haavatavate kogukondade vajadused. Selleks et tulla toime tulevaste ülemaailmsete šokkide tõsiduse ja keerukusega, peab algatus olema kaasav, koondades mitmesuguseid sidusrühmi. EL toetab ettepanekut, et selline platvorm ei oleks alaline organ või üksus, vaid koosneks pigem hulgast reeglistikest, mida rakendatakse vajaduse korral, tuginedes täiustatud olemasolevatele vahenditele ja mehhanismidele. Selle puhul tuleks parimal võimalikul viisil kasutada olemasolevaid prognoosi- ja varajase hoiatamise andmeid ja analüüse, et teha kogu reageerimise ajal tõenditel põhinevaid ja teadlikke otsuseid.
28. Aruande „Meie ühine tegevuskava“ üks peamisi tugisambaid on suurem keskendumine haridusele ja noortele ning seda tuleks kajastada tulevaste põlvkondade kohta koostatavas deklaratsioonis. Noorte sisuline kaasamine peab muutuma kõigis ÜRO otsustusprotsessides tavapäraseks, seeläbi et laiendatakse ja tugevdatakse noorte ja noorteorganisatsioonide täielikku, võrdset ja sisulist osalemist kõigil tasanditel kogu maailmas. Kaasav ja võrdne juurdepääs kvaliteetsele haridusele on kestliku arengu alus ning EL toetab hariduse ümberkujundamise teemalise tippkohtumise ambitsioonikaid järelmeetmeid, sealhulgas tuleviku pakti üle peetavate läbirääkimiste kaudu.
29. Meie teravat tähelepanu väärrib ka sotsiaalne mõõde. Seetõttu soovib EL osaleda aktiivselt sotsiaalteemalise ülemaailmse tippkohtumise ettevalmistamisel, et edendada sotsiaalset kaasatust ja sotsiaalset õiglust, toetades kaasavat sotsiaaldialoogi sellistes küsimustes nagu üldise sotsiaalkaitse edendamine, inimväärsede töökohtade loomine ning rohe- ja digioskuste parandamine.

III. Partnerluste loomine

30. EL kinnitab taas oma veendumust, et riigid ei saa tänapäeva suuri probleeme nende laadi ja ülemaailmse ulatuse tõttu lahendada üksi, vaid nendega tuleb tegeleda üheskoos. Praeguses geopoliitilises olukorras, mida iseloomustab kasvav killustatus ja polariseerumine, jääb EL konstruktiivseks, põhimõttekindlaks ja usaldusväärseks partneriks, kes püüab tuua kokku kõik sidusrühmad ja toetab dialoogi kui ühist püüdlust leida ülemaailmsetele probleemidele ÜRO põhikirjal, rahvusvahelisel õigusel ja inimõigustel põhinevaid kestlikke lahendusi. Partnerlused on osutunud kasulikuks meie ees seisvate kõige pakilisemate probleemide ja arvukate kriiside lahendamisel. Me võtame ka edaspidi kuulda oma partnerite muresid ja oleme jätkuvalt tundlikud kõige haavatavamaid riike kahjustava ülemaailmse tasakaalustamatuse suhtes, et nende huve ja vajadusi paremini käsitleda. Sealhulgas osaleb EL aktiivselt neljanda väikesi arenevaid saareriike käsitleva rahvusvahelise konverentsi ja kolmanda merepiirita arenguriike käsitleva ÜRO konverentsi ettevalmistamisel, mis mõlemad toimuvad 2024. aastal.
31. EL tõhustab koostööd teistest piirkondadest pärit partneritega, et kasutada ära olemasolevate partnerluste kogu potentsiaal ja tagada tulemuslikum tegevus seoses ühiste prioriteetidega mitmepoolses süsteemis. ELi tippkohtumised piirkondlike organisatsioonide ja partneritega, nagu ELi ja ALi tippkohtumine, ELi ja ASEANi tippkohtumine või ELi ja CELACi tippkohtumine, näitavad meie strateegiliste partnerluste tugevust ja ühist pühendumust tõhusa mitmepoolsuse ja reeglitel põhineva rahvusvahelise korra edendamisele kogu maailmas. Me jätkame ÜROs piirkondlike rühmadega struktureeritud dialoogi pidamist, et viia ellu ühisalgatusi ja ühiseid prioriteete. Me loome uusi liite partnerriikidega ning tugevdame koostööd mitmepoolsete ja piirkondlike organisatsioonidega.
32. Kodanikuühiskond ja muud sidusrühmad täidavad olulist funktsiooni. Tõeliselt kaasava ja võrgustatud mitmepoolsuse vaimus on EL pühendunud sellele, et edendada mitmekesise ja sõltumatu kodanikuühiskonna ja kõigi teiste sidusrühmade sisulist osalemist ÜRO otsustusprotsessides.